

Uchwała 24 / II / 2026
Zarządu Głównego Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej,
podjęta drogą obiegową dnia 4 lutego 2026 roku,

w sprawie opinii dotyczącej projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie pobierania przez notariuszy opłat sądowych od wniosków o wpis w księdze wieczystej i ich przekazywania sądom oraz prowadzenia ewidencji pobranych opłat sądowych (B946).

§1

Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP postanawia przekazać uwagi do **projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie pobierania przez notariuszy opłat sądowych od wniosków o wpis w księdze wieczystej i ich przekazywania sądom oraz prowadzenia ewidencji pobranych opłat sądowych („Rozporządzenie” / „Projekt”)**, zawarte w Uzasadnieniu do niniejszej Uchwały.

§2.

Stanowisko Stowarzyszenia przekazać Ministerstwu Sprawiedliwości do dnia 6 lutego 2026 roku.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

I.

1. Dnia 27 stycznia 2026 roku [pismo Ministra Sprawiedliwości („Projektodawca”) nr DL-V.4671.5.2025 z dnia 27 stycznia 2026r.] Zarząd Główny SNRP otrzymał do zaopiniowania projekt **rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie pobierania przez notariuszy opłat sądowych od wniosków o wpis w księdze wieczystej i ich przekazywania sądom oraz prowadzenia ewidencji pobranych opłat sądowych”**.

Proponowane zmiany dotyczą:

- uzupełnienia: §2 ust.2, §4 ust.2 pkt 4), §5 ust.2 pkt 2) i 3) i §7 ust.1 Rozporządzenia poprzez dodanie pod słowach: „*aktu notarialnego*” (użytego w odpowiednim przypadku) słów: „*lub aktu poświadczenia dziedziczenia*” (również użytego w odpowiednim przypadku),
- uzupełnienia §4 ust.2 pkt 5) Rozporządzenia poprzez dodanie po słowach: „*w księdze wieczystej*” słów: „*oraz numer w centralnym*”

repertorium wniosków elektronicznych Rep. C, pod którym został zarejestrowany wniosek.”.

2. Wprowadzenie powyższych zmian, jak wskazuje Projektodawca, wynika z konieczności skorelowania przepisów Rozporządzenia ze zmianą ustawy z dnia 14 lutego 1991r. Prawo o notariacie (tj. Dz.U. z 2024r., poz.1001 ze zm.) w zakresie przekazania uprawnienia dla notariuszy jakim jest składanie wniosków o ujawnienie zmian w księgach wieczystych prowadzonych dla spółdzielczych własnościowych praw do lokali oraz własności nieruchomości i prawa użytkowania wieczystego nabytych w drodze dziedziczenia lub zapisu windykacyjnego w oparciu o sporządzony przez notariusza protokół (dodanie art.95ga w związku z nowym brzmieniem art.95j Prawa o notariacie). Przepisy te wejdą w życie z dniem 17 marca 2026 roku.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, po przeanalizowaniu Rozporządzenia, Uzasadnienia do niego oraz Oceny Skutków Regulacji jak też nowej treści art.95ga i art.95j Prawa o notariacie, stoi na stanowisku, że w przypadku pierwszej ze zmian jej wprowadzenie jest bezzasadne bowiem zmiany wprowadzane wymienionymi art.95ga i art.95j swoim zakresem mieszczą się w normach obecnej regulacji prawnej (aktualnego brzmienia Rozporządzenia).

Na wstępie przypomnienia wymaga fakt, że zgodnie z treścią art.92 §4 i następne Prawa o notariacie podstawą do złożenia przez notariusza, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wniosku o wpis w księdze wieczystej jest akt notarialny i w przypadku złożenia takiego wniosku notariusz, na podstawie art.7 §2 Prawa o notariacie, pobiera od niego opłatę sądową, którą następnie przekazuje – stosownie do treści §4 Rozporządzenia - sądowi rejonowemu właściwemu do rozpoznania tego wniosku.

Podobną regulację Ustawodawca zastosował w nowelizacji Prawa o notariacie i ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 21 listopada 2025r. (Dz.U.2025 poz.1793) w zakresie wymienianych już art.95ga i art.95j przyjmując, że podstawą do złożenia przez notariusza, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wniosku o wpis w księdze wieczystej jest protokół sporządzany na okoliczność żądania skierowanego do notariusza przez spadkobierców, a mającego na celu złożenie do księgi wieczystej wniosku o uregulowanie stanu prawnego po wydaniu aktu poświadczenia dziedziczenia. Z oczekujących na wejście w życie art.95ga i art.95j wynika, że:

*„**art.95ga.** Po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia na wniosek spadkobiercy lub zapisobiercy windykacyjnego **notariusz sporządza protokół**, który zawiera żądanie spadkobiercy lub zapisobiercy windykacyjnego o wpis spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości w księdze*

wieczystej oraz oświadczenie o znanych odpowiednio spadkobiercy lub zapisobiercy windykacyjnemu spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu, własności lub użytkowaniu wieczystym nieruchomości, położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które wchodzi w skład spadku i są objęte żądaniem o złożenie wniosku o wpis w księdze wieczystej.”

i

„**95j § 2.** Nie później niż w dniu sporządzenia protokołu, o którym mowa w art. 95ga, notariusz składa za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe wniosek o wpis w księdze wieczystej, o ile następstwo prawne po osobie wpisanej jako osoba uprawniona z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości zostało wykazane odpowiednimi dokumentami. Notariusz poucza spadkobiercę lub zapisobiercę windykacyjnego o możliwości złożenia żądania, o którym mowa w art. 95ga, a także treści art. 626¹⁰ § 1² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego oraz obowiązku wynikającym z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2025 r. poz. 341, 1669, 1792 i 1793), o czym wzmiankę umieszcza w akcie poświadczenia dziedziczenia.”

Z analizy powyższych przepisów wprost wynika, że dokumentem, który stanowi podstawę do złożenia przez notariusza za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wniosku do ksiąg wieczystych o ujawnienie praw spadkowych spadkobiercy w księdze wieczystej **nie jest akt poświadczenia dziedziczenia, ale jest nim protokół zawierający żądanie pochodzące od spadkobierców złożenia przez notariusza stosownego wniosku o wpis w księgach wieczystych** na podstawie wydanego i zarejestrowanego w rejestrze spadkowym aktu poświadczenia dziedziczenia. Natomiast podstawą do sporządzenia protokołu obejmującego takie żądanie jest akt poświadczenia dziedziczenia, który sam w sobie nie jest źródłem do złożenia przez notariusza wniosku do ksiąg wieczystych o dokonanie w nich zmian; on jest podstawą do sporządzenia protokołu, co jeszcze raz akcentujemy.

O formie tego protokołu rozstrzyga treść art.104 §4 Prawa o notariacie, zgodnie z którą: „Protokoły spisuje się w formie aktu notarialnego”.

Skoro zatem Ustawodawca konsekwentnie przyjmuje, że wyłącznie akt notarialny jest tym „inspiratorem”, po sporządzeniu, którego notariusz składa wniosek o wpis do ksiąg wieczystych, a protokół jest sporządzany wyłącznie w formie aktu notarialnego, to brak jest podstaw do zmiany treści Rozporządzenia w zakresie §4 ust.2 pkt 4 oraz §5 ust.2 pkt 2, gdzie proponuje się dodanie „lub aktu poświadczenia dziedziczenia”. Przyjęcie proponowanego rozwiązania spowoduje niepotrzebny zamęt i wątpliwości interpretacyjne. Z tego względu Stowarzyszenie zdecydowanie negatywnie opiniuje tego typu zmianę, zwłaszcza, że Rozporządzenie w brzmieniu dotychczasowym mówi o akcie notarialnym jako rodzaju dokumentu, który

jest podstawą złożenia wniosku o wpis i do pobrania przez notariusza opłaty sądowej. Informację o pobranej opłacie sądowej ujawnia się w wykazie sporządzonym zgodnie z §4 Rozporządzenia, w którym umieszcza się, między innymi: oznaczenie uiszczającego opłatę oraz wysokość pobranej opłaty.

Zdaniem ZG SNRP powyższe jest wystarczającym argumentem, aby zmiany Rozporządzenia w tym zakresie nie wprowadzać. W żaden sposób nie można zgodzić się z zawartymi w Uzasadnieniu do Rozporządzenia jak też w Ocenie Skutków Regulacji na okoliczność wprowadzenia zmiany argumentami, że *„złożenie przez notariusza, który nie sporządził aktu poświadczenia dziedziczenia, wniosku o wpis w księdze wieczystej (po sporządzonym przez innego notariusza akcie poświadczenia dziedziczenia) może skutkować utrudnieniem identyfikacji przez sekretariaty wydziałów wieczystoksięgowych wniosku, którego dotyczy wskazana w wykazie pobranych opłat sądowych, opłata sądowa od przedmiotowego wniosku.”*, bo argument ten jest całkowicie niezrozumiały i chybiony (zwłaszcza że spadkobierca może nie chcieć za pośrednictwem notariusza składać wniosku o wpis).

Na koniec tej części wywodów wskazać również należy, że w przypadku wejścia w życie Rozporządzenia w projektowanym zakresie w wykazie opłaty sądowej przy pozycji „akt poświadczenia dziedziczenia” rubryka **zawsze** będzie pusta / niewypełniona, jako że akt poświadczenia dziedziczenia niebędący aktem notarialnym, nie rodzi obowiązku obliczenia i pobrania opłaty sądowej.

3. Drugą zmianą jaką wprowadza Projekt jest uzupełnienie §4 ust.2 pkt 5) Rozporządzenia poprzez dodanie po słowach: *„w księdze wieczystej”* słów: *„oraz numer w centralnym repertorium wniosków elektronicznych Rep. C, pod którym został zarejestrowany wniosek.”*.

W Ocenie Skutków Regulacji do Projektu oraz w Uzasadnieniu do Rozporządzenia Projektodawca wprowadzenie tego zapisu uzasadnia tym, że: *„Zobowiązanie notariusza do wskazania w przedmiotowym wykazie również numeru w centralnym repertorium wniosków elektronicznych Rep. C, pod którym został zarejestrowany wniosek, może ułatwić sekretariatom wydziałów wieczystoksięgowych powiązanie wniosku o wpis w księdze wieczystej z pobraną przez notariusza opłatą sądową od rzeczonoego wniosku.”*. Ponadto w Ocenie Skutków Regulacji, w pkt 8 (Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu), w rubrykach „zwiększenie liczby procedur” oraz „wydłużenie czasu na załatwienie sprawy” Projektodawca nie zamieścił znaku „X”, przyjmując, że zmiana ta taki właśnie skutek odniesie (będzie neutralna z punktu widzenia obowiązków notariusza).

Wbrew powyższemu stanowisku uważamy, że wprowadzenie tej zmiany dodaje nowych obowiązków sprawozdawczych zarówno

notariuszom jak i sądom, a co za tym idzie – dodatkowej pracy, którą zgodnie z projektem notariusz ma wykonać za darmo. Wprowadzenie tej zmiany, po stronie notariuszy będzie rodzić obowiązek ręcznego wpisywania danych, które sąd i tak posiada, a dla sądów – będzie to dodatkowa weryfikacja przekazywanych danych. I o ile Ministerstwo Sprawiedliwości może dodatkowe środki przeznaczone na pokrycie dodatkowej pracy przewidzieć w budżecie dla sądów, o tyle notariusze jako prowadzący działalność gospodarczą mikro przedsiębiorcy muszą środki przeznaczone na pracę sami wyasygnować.

Zdaniem ZG SNRP obecny system pobierania opłaty sądowej jak też przygotowywana przez notariuszy na tę okoliczność dokumentacja i wraz z opłatą sądową przekazywana właściwym sądom są przejrzyste i łatwe w interpretacji. Pomimo tego Projektodawca uważa, że zmiana ta jest konieczna, a skoro tak to notariusze powinni być za dodatkowe obowiązki dodatkowo wynagrodzeni, czego niestety proponowane zmiany nie przewidują.

4. Na koniec tych rozważań pragniemy zwrócić uwagę na to czego zabrakło w Rozporządzeniu. Otóż pomimo postępu informatyzacji, składane przez notariuszy wykazy opłaty sądowej są nadal przekazywane sądom w formie papierowej. Naszym zdaniem zmiana postaci papierowej na informatyczną / elektroniczną nie wymaga, poza uzgodnieniami kwestii natury technicznej pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości a Krajową Radą Notarialną (z udziałem podmiotów tworzących oprogramowanie biurowe dla notariuszy), nowej regulacji ustawowej, i w tym celu można wykorzystać platformę <https://branzowa-ekw.ms.gov.pl/>.

II.

Mając na uwadze powyższą argumentację, zawartą w części I UZASADNIENIA. Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej zdecydował jak na wstępie.

W imieniu Zarządu Głównego

Izabella Soroko - Borska
Członek Zarządu

Anna Dańko – Roesler
Prezes Zarządu